

十四

ליוני ניב וחגי פרשטמן

הנהר הצהוב נודד בלא מטרה לאורך הארץ.
עד היום הוא לא השיג דבר.

(בידים ריקות שבת הביתה, פסוקי זן, מבחר מתוך זנרין-קושו)

פברואר אלפיים ושש עשרה

כולם סופרים יחדיו. ילדים ומבוגרים.

"The garden at Ryōan-ji does not symbolize anything, or more precisely, to avoid any misunderstanding, the garden of Ryōan-ji does not symbolize, nor does it have the value of reproducing a natural beauty that one can find in the real or mythical world. I consider it to be an abstract composition of "natural" objects in space, a composition whose function is to incite meditation." (Nitschke, *Le jardin Japonais*, p. 92)

בכניסה למקדש Ryoan-Ji, מעט לפני אגם גדול מלא בחבצלות מים וצמחייה מופלאה שמיד עוררה בי את הרצון להצטיין בבוטניקה, מעולם לא הצטיינתי בבוטניקה, אולי למעט ט"ו בשבט אחד בבית הספר היסודי ע"ש דוד ילין כאשר השתתפתי בחידון זיהוי של מיני עצים וצמחים, אך נראה שגם אז ידי לא הייתה על העליונה, והאלון, אלת המסטיק ועוד שלל צמחים שמצויים על הכרמל התבלבלו אלה באלה, וכך גם עץ המייפל, הייחודי ליפן, שהצבעתי עליו בבטחה ואמרתי מייפל, התחפש לדובדבן אך עדיין מילא אותי בחדווה על הזכות לשוטט בחברתו, שמעתי מדריך מקומי מסביר לגברת אחת כי בגינת הזן המפורסמת, דוגמה ומופת לגני זן 'יבשים' הכוללים בד"כ רק חצץ לבן ואבנים שמסודרות בתצורות שונות, ולעיתים טחב ירוק ורענן מקיף אותן, ניתן להבחין בכל רגע נתון רק בארבע עשרה מתוך חמש עשרה האבנים הפזורות בגינה. בניגוד מושלם לסטואיות ולסדר שמשרות האבנים והחצץ, הוסיף המדריך ואמר, עומד קיר, ששלוש מפאותיו מהוות את המלבן שתוחם את הגינה, קיר עשוי חימר שנטבל בשמן ליפתית ומהווה אף הוא דוגמה ומופת להתבלות לא מבוקרת של החומר ולעקרון הוואבי (wabi). 'מה כל זה בא ללמדנו לדעתך', שאל המדריך את הגברת שעמדה בסבלנות לצידו לסיכום דבריו. 'כלום', השיבה הגברת, 'ממש כלום'.

“A rock is certainly a stable entity. And yet one must represent it like a presence as mobile as breath, as fluid as water. This is not easily expressed in words, and the painter must feel it. The ancients called mountains 'the roots of clouds', so as to say that these mountains, with their tormented or joyful, fantastic or peaceful aspects, seem to change their physiognomy at every moment. One sees by this that the spirit of the mountain is entirely one of mobility and fluidity.” (Francois Cheng, Souffle-Esprit: Textes theoriques sur l'art pictural)

一 (ichi), 二 (ni), 三 (san), 四 (shi/yon), 五 (go), 六 (roku),
七 (shichi/nana), 八 (hachi), 九 (kyū/ku), 十 (jū), 十一 (jū ichi),
十二 (jū ni), 十三 (jū san), 十四 (jū yon), 十五 (jū go)

מתוך הכלום.

פעולה.

קול רחוק.

דממה.